

AZƏRBAYCAN QEYRİ-MADDİ MƏDƏNİ İRS NÜMUNƏLƏRİNİN DÖVLƏT REYESTRİ

*Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin 218 sayılı 28.04.2010 tarixli Əmri ilə təsdiq edilmişdir,
25.08.2011, 28.03.2012, 18.10.2012, 15.05.2013, 03.02.2014,
27.01.2015, 17.02.2016, 12.05.2016, 24.10.2018, 09.04.2019, 09.12.2020
tarixli əlavələrlə*

Bölmənin adı	Seksiya, sub-seksiya	№	Elementin adı	Elementlərin növləri	
BAYRAM, MƏRASİM, AYIN	AYIN VƏ MƏRASİMLƏR	(1).	Çay mədəniyyəti	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri	
		(2).	Hamam mədəniyyəti		
		(3).	Sünnət		
		(4).	Yas		
		(5).	Türkçərə	təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	
	XALQ BAYRAMLARI	(6).	Qurban	şifahi ənənələr və ifadələr, təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	
		(7).	Novruz		
		(8).	Orucluq		
		(9).	Nar bayramı və mədəniyyəti		
MƏDƏNİ MƏKANLAR	XÜSUSİ MƏDƏNİ MƏKANLARIN ƏNƏNƏVİ BİLİKLƏRİ	(10).	Nicin mədəni məkanı	ənənəvi sənətkarlıq, təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	
		(11).	Qırmızı Qəsəbənin mədəni məkanı		
FOLKLOR	MUSIQI	(12).	Aşıq sənəti	ifa incəsənəti	
		(13).	Muğam sənəti		
		(14).	Meyxana		
	RƏQSLƏR	(15).	Yallı (Köçəri)		
		(16).	Uzundərə		
	ŞİFAHİ XALQ YARADICILIĞI	(17).	Dədə Qorqud dastanı		şifahi ənənələr və ifadələr
		(18).	Koroğlu dastanı		
		(19).	Molla Nəsrəddin lətifələri		
	OYUN-TAMAŞA > OYUNLAR	Atüstü oyunlar	(20).	Altunqabaq	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
			(21).	Atüstü güləş	
			(22).	Baharbənd	
			(23).	Papaq oyunu	
			(24).	Çovqan	
		Dərviş oyunları	(25).	Aylanış	
			(26).	Dövrən	
Uşaq oyunları		(27).	Bənövşə		
		(28).	Cızığtopu		
Zorxana oyunları		(29).	Güləşmə		
	(30).	Pəhləvanlıq			
OYUN-	Qaravəlli	(31).	Kosa-gəlin		

	TAMAŞA > TAMAŞALAR	tamaşaları	(32).	Şirvan Qazısı	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
		Meydan tamaşaları	(33).	Ayioynatma	
			(34).	Xoruz döyüşdürmə	
			(35).	Çömçəgəlin	
		Oyuq (Kukla) tamaşaları	(36).	Dəzgah Şahsəlimi	
			(37).	Ərusək	
			(38).	Əza	
		Şəbih tamaşaları	(39).	Qətl	
			(40).	Məzhək-Şəbih	
			(41).	Miniatur sənəti	
XALQ TƏSVİRİ SƏNƏTİ	(42).	Heykəltəraşlıq			
	(43).	Qrafika			
	(44).	Xəttatlıq			
	(45).	Rəngkarlıq			
	TİKMƏ	(46).	Doldurma		
(47).		Güləbətın			
(48).		Muncuqlu			
(49).		Pilək			
(50).		Təkəlduz			
ƏNƏNƏVİ-DEKORATİV SƏNƏT	(51).	Azərbaycan xalçaçılığı			
	(52).	İpəkçilik			
	(53).	Şəbəkəçilik			
	(54).	Kəlağayı sənəti			
XALQ TƏTBİQİ SƏNƏTİ	(55).	Ağacışləmə			
	(56).	Sədəf sənəti			
	(57).	Duluşçuluq			
	(58).	Bədii metal			
	(59).	Bəzədilmə üsulları			
	(60).	Dəmirçilik			
	(61).	Zərgərlik			
	(62).	Lahıc qəsəbəsinin misgərlik sənəti			
	(63).	Şüşə sənəti			
MƏTBƏX ƏNƏNƏLƏRİ	ƏNƏNƏVİ ÇÖRƏK NÜMUNƏLƏRİN HAZIRLANMASI	(64).	Nazik çörəyin hazırlanma mədəniyyəti (lavaş, yuxa, yayma, sac çörəyi, girdə, daş çörəyi, fətir)	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri	
		(65).	Təndir və kövrək çörəklərinin hazırlanma bilikləri		
	MƏDƏNİ VƏ SOSIAL	(66).	Dolmanın hazırlanma və		

	FUNKSIYALARI DAŞIYAN ƏNƏNƏVİ MƏTBƏX NÜMUNƏLƏRİ		paylaşma mədəniyyəti	
		(67).	Bozbaşın hazırlanma bilikləri	
MİLLİ MUSIQI ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ	İDİOFONLU ÇALĞI ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ	(68).	Ağız qopuzu	ənənəvi sənətkarlıq, ifa incəsənəti
		(69).	Kaman	
		(70).	Çan	
		(71).	Hövsər	
	NƏFƏS ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(72).	Kərənay	
		(73).	Mizmar	
		(74).	Musiqar	
		(75).	Nay ifaçılıq sənəti	
		(76).	Balabanın sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti	
	SIMLI ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(77).	Tar sənətkarlığı və ifaçılığı	
		(78).	Saz sənətkarlığı və ifaçılığı	
		(79).	Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti	
	ZƏRB ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(80).	Dəf hazırlanma və ifaçılıq sənəti	
		(81).	Dümbək	
(82).		Qaval		

STATE REGISTER OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE ELEMENTS OF AZERBAIJAN

Approved by the order No. 218 of the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan on 28.04.2010, with updates dated 25.08.2011, 28.03.2012, 18.10.2012, 15.05.2013, 03.02.2014, 27.01.2015, 17.02.2016, 12.05.2016, 24.10.2018, 09.04.2019, 09.12.2020

Name of grand sector	Section, sub-section		No	Title of the element	Type of the element	
FESTIVITIES, EVENTS, CEREMONIES	RITUALS AND CEREMONIES		(1).	Tea culture	social practices, rituals and festivities	
			(2).	Hamam tradition		
			(3).	Sunnet, ritual circumcision		
			(4).	Yas mourning ritual		
			(5).	Traditional quackery	knowledge and practices concerning nature and the universe	
	FOLK FESTIVITIES		(6).	Qurban	oral traditions and expressions, knowledge and practices concerning nature and the universe	
			(7).	Novruz		
			(8).	Orujluq		
			(9).	Nar bayrami festivity and culture		
CULTURAL SPACES	TRADITIONAL KNOWLEDGE OF CULTURAL SPACES		(10).	Cultural space of Nij	knowledge and practices concerning nature and the universe, traditional craftsmanship	
			(11).	Cultural space of Qirmizi Qasaba		
FOLKLORE	MUSIC		(12).	Ashuq Art	performing arts	
			(13).	Mugham		
			(14).	Meykhana		
	DANCES		(15).	Yalli (Kochari)		
			(16).	Uzundere		
	ORAL CREATIVITY OF PEOPLE		(17).	Dede Qorqud Epos	oral traditions and expressions	
			(18).	Koroğlu Epos		
			(19).	Anecdotes of Molla Nasreddin		
	GAMES, PERFORMANCES > GAMES	Horse riding games		(20).	Altunqabaq	social practices,
				(21).	Horse wrestling	
				(22).	Baharbend	
(23).				Papakh game		
(24).				Chovqan		
Darvishs' traditional game		(25).	Aylanish			
		(26).	Dövrän			

		Children's games	(27).	Benovshe	rituals and festivities	
			(28).	Jizigtopu		
		Zorkhana games	(29).	Güleshme		
			(30).	Pehlevanlıq		
	GAMES, PERFORMANCES > PERFORMANCES	Joke performances	(31).	Kosa-gelin		social practices, rituals and festivities
			(32).	Shirvan Qazisi		
		Square performances	(33).	Ayioynatma		
			(34).	Khoruz döyüşdürme		
		Puppet performances	(35).	Chömchegelin		
			(36).	Dezgah Shahselimi		
			(37).	Erusek		
		Shebih performances	(38).	Eza		
			(39).	Qetl		
			(40).	Mezhek-Shebih		
TRADITIONAL CRAFTS	FOLK FINE ARTS	(41).	Art of miniature	traditional craftsmanship		
		(42).	Traditional sculpture			
		(43).	Graphics			
		(44).	Azerbaijani Traditional calligraphy			
		(45).	Azerbaijani folk painting			
	EMBROIDERY	(46).	Doldurma embroidery			
		(47).	Gülebetin embroidery			
		(48).	Munjuqlu embroidery			
		(49).	Pilek embroidery			
		(50).	Tekelduz embroidery			
	TRADITIONAL DECORATIVE ART	(51).	Azerbaijani carpet weaving			
		(52).	Sericulture			
		(53).	Shebeke making			
		(54).	Kelaghayi art			
	APPLIED ARTS	(55).	Traditional woodwork			
		(56).	Art of mother of pearl inlay			
		(57).	Traditional pottery			
		(58).	Artistic metalwork			
		(59).	Traditional Azeri ornamentation			
		(60).	Blacksmith's art			

		(61).	Jeweller's art	
		(62).	Traditional copper craftsmanship of Lahij	
		(63).	Glass art	
CULINARY PRACTICES	PREPARATION SKILLS OF TRADITIONAL BREAD	(64).	Culture of flatbread making (lavash, yukha, yayma, saj choreyi, girde, dash choreyi, fetir)	social practices, rituals and festivities
		(65).	Skills of preparation of tandir and kovrek bread	
	KNOWLEDGE OF TRADITIONAL FOODWAYS	(66).	Dolma making and sharing	
		(67).	Traditional skills of preparing bozbash	
CRAFTSMANSHIP AND PERFORMING ART OF NATIONAL MUSICAL INSTRUMENTS	IDIOPHONE MUSICAL INSTRUMENTS	(68).	Aghiz qopuzu	traditional craftsmanship, performing arts
		(69).	Kaman	
		(70).	Chan	
		(71).	Hövser	
	WIND MUSICAL INSTRUMENTS	(72).	Kerenay	
		(73).	Mizmar	
		(74).	Musiqar	
		(75).	Performing arts related to Nay	
		(76).	Craftsmanship and performing art of Balaban	
	STRINGED MUSICAL INSTRUMENTS	(77).	Craftsmanship and performance with the Tar	
		(78).	Craftsmanship and performance with the Saz	
		(79).	Kamancha crafting and performing art	
	PERCUSSION MUSICAL INSTRUMENTS	(80).	Crafting and playing with Def	
(81).		Dümbek		
(82).		Qaval		

SƏNƏTKARLIQ > XALQ TƏTBİQİ SƏNƏTİ

FT010100056

Sədəf sənəti

**Azərbaycan Respublikasının
Qeyri-Maddi Mədəni İrs Nümunələrinin Dövlət Reyestrindən
« Sədəf sənəti »nə dair qısa çıxarış**

**Reyestr Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin
218 sayılı 28.04.2010 tarixli Əmri ilə təsdiq edilmişdir
(Faylın təsdiq edildiyi tarixi: 09.12.2020)**

Faylın kodu: 0188526

Nazirliyin əmri (nömrəsi): № 00390

1. Elementin adı

Sədəf sənəti (Sədəf işi, Sədəfçilik, Sədəfkarlıq)

Reyestrdə bölməsi:

Sənətkarlıq

Alt bölmə:

Xalq tətbiqu sənəti

2. Elementin növü

qeyri-maddi mədəni irsin
vasitəsi kimi şifahi ənənələr və
ifadələr, o cümlədən dil

ifa incəsənəti

sosial fəaliyyət,
ayinlər və bayram
tədbirləri

təbiət və kainata aid biliklər və
fəaliyyət

ənənəvi sənətkarlıq

mədəni məkanlar

digər(ləri)

3. Elementin coğrafi mövqeyi

Hal-hazırda sədəf sənəti Azərbaycanın bir neçə regionlarında, xüsusilə Şirvan və Şəki regionlarında, Bakı şəhərində və Naxçıvan Muxtar Respublikasında fərdi daşıyıcılar tərəfindən qorunub-saxlanılır, təşviq olunur və nəsildən nəsə ötürülür.

4. Aidiyyəti icmaların və qrupların adı.

Azərbaycanda sədəf sənətinin icması ölkənin müxtəlif şəhərlərində yaşayan və çalışan ayrı-ayrı fiziki şəxslər, ustalar, şagirdlər və digər daşıyıcılardan ibarətdir. Hal-hazırda məşhur sədəf sənəti ustaları arasında Balabəy Məmmədov və Zöhrab Mürsəlov qeyd etmək olar.

Bir çox sədəf sənətçiləri müxtəlif ittifaqların, birliklərin və qeyri-hökumət təşkilatlarının üzvləridir. Rayon bələdiyyələri elementin qorunmasında və təbliğində mühüm rol oynayır. Xaricdə yaşayan çoxlu azərbaycanlılar sədəf sənətini öz mədəni identikliyin tərkib hissəsini kimi qəbul edirlər.

İcmaların iştirakı barədə məlumat:

Görüşlər: Bakı şəhərində 4 görüş (12.03.2020, 06.05.2020, 10.07.2020, 24.09.2020, icmalar, ustalar, QHT-lər);

Naxçıvan şəhərində 2 görüş (09.04.2020, 21.04.2020, icmalar, ustalar, QHT-lər);
Şəki şəhərində 3 görüş (03.04.2020, 07.05.2020, 20.05.2020, icmalar, ustalar, şagirdlər);
Şirvan şəhərində 3 görüş (08.07. 2020, 21.07. 2020, 10.09. 2020, icmalalar, ustalar, QHT-lər).

5. Element haqqında məlumat

Orta əsrlərdə Azərbaycan sənətkarları yaradıcılıq fantaziyasının zənginliyi ilə indi də bizi heyran edən və onu yaradan xalqın bədii mədəniyyətinin qədimliyini, çoxcəhətliyini, özünəməxsusluğunu sübut edən çoxsaylı memarlıq, təsviri və dekorativ sənət əsərləri yaratmışlar. Sənətkarlığın inkişafında sədəf sənəti də mühüm rol oynamışdı.

Sədəf sənəti Azərbaycanın çoxəsrlik sənətkarlıq tarixinin ən maraqlı səhifələrindən biridir. Bu sənət dekorativ-tətbiqi sənətin özünə məxsus bir növü olmaqla əşyaların bəzədilməsində, onlara estetik görkəm verilməsində istifadə olunur. Sədəf sənəti yetərinmə mürəkkəb bir proses olaraq, müəyyən bir icma halında birləşən ustaların və əsrlər boyu nəsilədən nəslə şifahi tərzdə ötürülən biliklərin məhsuludur.

Sədəf işi mücrü, qələmdan, güzgü, nərddaxta, rəhil, musiqi alətlərində tətbiq olunur. Azərbaycanda sədəf sənəti mədəni identikliyin tərkib hissəsi kimi qəbul edilir.

Sənətkarlar öz əsərlərində elementlərin harmoniyasını təmin edirlər. Sədəf sənətinin əsərlərinin naxış, bəzək və rəsmlərində Azərbaycan xalqının mənəvi aləmi, yaşayış tərz, bədii-estetik görüşləri, adət-ənənələri əks olunur. Bu əsərlərin tərtibatında ornamentlərdən və təsviri sənətin element və üsullarından geniş istifadə olunur. Bu ornamentlərin əksəriyyəti təbiətdən götürülsə də, bir çoxu xalqın dini-mifoloji görüşlərini, ibtidai təsəvvürlərini əks etdirir. Həmin ornamentlər özünün ilkin formasını saxlamaqla bu gün də sədəf sənətində uğurla tətbiq olunur. Ümumiyyətlə, sədəf sənətinin nümunələrinin üzərində insan, heyvan və quş təsvirləri ilə yanaşı, təbiət təsvirlərinə, süjetli kompozisiyalara da təsadüf edilir.

Sədəf sənəti keçmişdən günümüze qədər mədəni əlaqələri gücləndirir. Hər bir sədəf əsəri mədəni yaddaşın canlılığını təmin edir. Azərbaycanda sədəf sənətkarları ənənəvi xüsusi estetika və kompozisiya meyarlarına əsasən öz əsərləri yaratmış və yaratmağa davam edirlər.

6. Elementin ötürülməsinə dair məlumatlar

Sədəf sənəti qeyri-maddi mədəni irsinin nümunəsi kimi ancaq şifahi yolla ötürülür. Sədəf işində şagirdlik müddəti il yarımından iki ilədək çəkir. Elementin hazırlanmasının hər bir mərhələsində, şagird bütün texnoloji prosesləri müşahidə edib mənimsəyir.

Sədəf sənətinə aid olan bilik və bacarıqlar əsasən ailə çərçivəsində nəsilədən nəsilə ötürülür. Biliklərin ötürülməsi qeyri-formal qaydada həyata keçirilir. Bu proses aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir: 1) ustanın fiziki hərəkətlərinin nəzarəti, 2) tətbiq olunan materialların, texnikaların və metodologiyanın mənimsəməsi və 3) ustanın nəzarəti altında təcrübə. Sədəf sənətinin ənənəvi bilikləri və metodologiyası ilə yanaşı, şagirdlər emalatxanı gələcəkdə idarə etməsini də öyrədirlər.

7. Elementin mədəni və sosial funksiyaları

Sədəf sənəti Azərbaycanda yaşayan icmaların mədəniyyətində mühüm rol oynayır və mədəni identikliyin tərkib hissəsi kimi qəbul edilir. Bu sənətin əsərləri estetik, çoxlu mədəni funksiyalarını daşıyır. Sədəf sənəti keçmişdən günümüze qədər mədəni əlaqələri gücləndirir və mədəni yaddaşın canlılığını təmin edir.

8. Elementin cari praktikasının səviyyəsi

əla

yaxşı

orta

zəif

çox zəif

9. Elementin təcili qorunmaya ehtiyacı (əgər varsa)

vardır

yoxdur

10. Aidiyyəti dövlət qurumlarının adları

- *Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi:*
 - Bakı şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi
 - İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsi
 - Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsi
 - Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsi

- *Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi*

TRADITIONAL CRAFTS > APPLIED ARTS

FT010100056

ART OF MOTHER OF PEARL INLAY

A short extract from the Register of Intangible Cultural Heritage of Azerbaijan, regarding “Art of mother of pearl inlay”

The Register was approved by the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan by Order No. 218, dated 28.04.2010 (File approved on 09.12.2020)

Reference code of the file: 0188526

Ministry Order: № 00390

1. Name of the element	Art of mother of pearl inlay
Section	Traditional crafts
Sub-section	Applied Arts

2. Category of the element

- oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
- performing arts
- social practices, rituals and festive events
- knowledge and practices concerning nature and the universe
- traditional craftsmanship
- cultural spaces
- other

3. Geographic scope of the element

At present, the Art of mother of pearl inlay is preserved, promoted and passed down from generation to generation by individual practitioners in several regions of Azerbaijan, especially in the Shirvan and Sheki regions, as well as in Baku and the Nakhchivan Autonomous Republic.

4. Identification of community

The community of the art of mother of pearl inlay in Azerbaijan consists of individuals, craftsmen, masters and apprentices living and working in different cities of the country. Balabey Mammadov and Zohrab Mursalov can be mentioned among the well-known masters of the art of mother of pearl inlay.

Many masters are members of various unions, associations and non-governmental organizations. District municipalities play an important role in the support to safeguarding and promotion of the element. Many Azerbaijanis living abroad consider the art of mother of pearl inlay as an integral part of their cultural identity.

Data on community involvement:

- 4 meetings in Baku (12.03.2020, 06.05.2020, 10.07.2020, 24.09.2020, communities, masters, NGOs);
- 2 meetings in Nakhchivan (09.04.2020, 21.04.2020, communities, masters, NGOs);

3 meeting in Sheki (03.04.2020, 07.05.2020, 20.05.2020, communities, masters, apprentices);
3 meetings in Shirvan (08.07. 2020, 21.07. 2020, 10.09.2020, communities, masters, NGOs);

5. Information about of the element

In the Middle Ages, Azerbaijani artists created numerous architectural, fine and decorative works of art, proving the antiquity, diversity and originality of the artistic culture of the communities who still amaze us and create and recreate with the richness of creative imagination. The art of mother of pearl inlay also played an important role in the development of the traditional craftsmanship.

The art of mother of pearl inlay is one of the most interesting pages in the centuries-old history of Azerbaijani art. This art is a kind of decorative-applied art that is used to decorate objects and give them an aesthetic appearance, with the use of shells of molluscs. The art of mother of pearl inlay, as a rather complex process, is the result of the efforts of masters united in a certain community. These masters carry the traditional knowledge that has been passed down orally from generation to generation for centuries.

Communities use mother of pearl inlay to decorate boxes, pens, mirrors, backgammon, rhymes, musical instruments and other objects. In Azerbaijan, the art of mother of pearl inlay is perceived as an integral part of cultural identity.

Craftspeople ensure the harmony of elements in their works. The patterns and decorations of the art of mother of pearl inlay reflect the spiritual world, way of life, artistic and aesthetic views, traditions of the Azerbaijani people. Ornaments and elements and methods of traditional craft styles are widely used in the design of these works. Although most of these ornaments have been inspired by nature, many of them reflect the religious-mythological views and primitive ideas of the people. These ornaments retain their original form and are still successfully used in the art of mother of pearl inlay. In general, in addition to representation of people, animals and birds, examples of mother of pearl inlay include representation of nature and plot compositions.

The art of mother of pearl inlay strengthens cultural ties from the past to the present. Each work of the mother of pearl inlay carries a part of the vibrant cultural memory of the communities. Mother of pearl craftsmen in Azerbaijan have created and continue to create their works according to traditional aesthetics and composition criteria.

6. Information on transmission of the element

The art of mother of pearl inlay is an element of intangible cultural heritage that is transmitted only orally, from master to apprentice. The apprenticeship lasts from one and a half to two years. At each stage of the preparation of the element, apprentices observe and master all the technological processes.

Knowledge and skills related to the art of mother-of-pearl are mainly passed down from generation to generation within the family. The transfer of knowledge is carried out informally. This process consists of the following stages: 1) following the physical movements of the master, 2) mastering the knowledge of the applied materials, techniques and methodology, and 3) practice under the supervision of the master. In addition to the traditional knowledge and methodology of mother-of-pearl art, apprentices also learn how to run a workshop in the future.

7. Cultural and social functions of the element

The art of mother of pearl inlay plays an important role in the culture of communities living in Azerbaijan and is perceived as an integral part of cultural identity. The works of this art have many aesthetic and cultural functions for the larger community in Azerbaijan. The art of pearls strengthens cultural ties from the past to the present. The works of masers of mother of pearl inlay support the vitality of the cultural memory of communities in Azerbaijan.

8. Level of viability of the element

- Excellent
- Good
- Average
- Weak
- Very weak

9. Need to urgent safeguarding (if any)

- Yes
- No

10. Names of concerned government organizations

- *Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan:*
 - Baku City Department of Culture
 - Ismayilli Regional Culture Department
 - Sabirabad Regional Culture Department
 - Sheki Regional Culture Department

- *Ministry of Culture of the Nakhchivan Autonomous Republic*